

Vår dato 11.06.2021	Din/Deres dato 18.05.2020	Saksbehandler Lyngstad/Nedimovic
800 80 000 Skatteetaten.no	Din/Deres referanse Are Fagerhaug	Telefon 22077016
Org.nr 974761076	Vår referanse 2019/5239421	Postadresse Postboks 9200 Grønland 0134 OSLO

Selmer Advokatfirma
Att. Are Fagerhaug
Postboks 1324 Vika
0112 Oslo

Merverdiavgift og forvaltning av rettigheter til lydopptak mv.

1. Innledning

Det vises til deres brev av 18. mai 2020, hvor det på vegne av rettighetsorganisasjonene IFPI Norge, Norwaco og TONO reises en rekke avgifts- og bokføringsrettslige spørsmål knyttet til kollektiv forvaltning av opphavsrettigheter til musikk, tekster og andre verk. Spørsmålene er en oppfølging av våre tidligere brev av 26. juni 2019 og 27. februar 2020 til hhv. Finansdepartementet og Gramo. Vedlagt deres brev følger også notater fra IFPI Norge og Norwaco av hhv. 7. juni 2019 og 3. april 2020, og dere har i en senere e-post av 20. november 2020 fremlagt en rekke tilleggsopplysninger som svar på vår e-post av 25. september s.å. Vi vil for ordens skyld oppsummere sakens bakgrunn.

Finansdepartementet ga i brev av 4. juli 2018 Skattedirektoratet i oppdrag å vurdere merverdiavgiftslovens anvendelse på såkalt "tvangslisens" som foreningen Gramo utbetaler til plateselskap mv. med hjemmel i åndsverksloven som vederlag for allmenngjøring av lydopptak (fonogrammer), f.eks. avspilling av musikk på radio. Bakgrunnen var bl.a. et brev fra foreningen IFPI Norge av 21. desember 2016, hvor det ble uttrykt at bransjen ønsket en avklaring. Hovedspørsmålet var om en slik utnyttelse av lydopptak etter sin art er avgiftspliktige tjenester, eller om kunstverkunntaket i mval. § 3-7 fjerde ledd kom til anvendelse. I departementets brev ble det bl.a. påpekt at Skattedirektoratets vedtak i klagesak av 19. juni 2014 hadde bidratt til å skape usikkerhet om forståelsen av unntaket. Departementet ønsket også belyst hvordan de involverte aktører så langt hadde innrettet seg i relasjon til merverdiavgiftsregelverket.

Skattedirektoratet besvarte departementet ved brev av 26. juni 2019. Vår konklusjon var at unntaket etter mval. § 3-7 fjerde ledd ikke omfatter utnyttelse av lydopptak til musikk. Slike lydopptak har riktignok et opphavsrettslig vern etter åndsverksloven, men avgjørende er at de ikke kan ses som "*kunstverk*" etter nevnte bestemmelse. I samme brev ble det uttrykt at den betaling for slike rettigheter som Gramo foretar gjennom ordningen med "*tvangslisens*" innebærer *omsetning* på linje med de tilfeller hvor det betales for rettigheter til tilsvarende basert på avtaler. Vi presiserte også at når rettighetsorganisasjoner som IFPI Norge og Norwaco inngår lisensavtaler er det rettighetshaverne, ikke foreningene, som omsetter tjenestene. Om de forvaltningsaktiviteter som IFPI Norge utøver via sitt datterselskap uttrykte vi at dette måtte ses som egne avgiftspliktige tjenester til medlemmene. Vi orienterte i brevet også om hvordan de involverte aktører, dvs. IFPI Norge, Gramo og Norwaco, har innrettet seg i relasjon til merverdiavgift så langt.

I et senere brev, og etter møte med Gramo 5. februar 2020, hvor foreningen bl.a. gjorde rede for hvordan tvangslisensordningen fungerer i praksis, fant Skattedirektoratet i ovennevnte brev av 27. februar 2020 å gå

tilbake på synspunktet om at betaling av "tvangslisens" er "vederlag" for tjenester. Som vi kommer tilbake til har vi imidlertid funnet å fastholde vårt opprinnelige standpunkt, dvs. at slike utbetalinger fra Gramo må innebære omsetning. Vi går så over til spørsmålene i deres siste henvendelse.

2. De forelagte spørsmål

I deres brev uttrykkes at bransjen har et behov for avklaringer utover det som følger av våre svar omtalt i pkt. 1 ovenfor. Etter en gjennomgang av denne korrespondanse presenteres deres spørsmål slik i deres brev av 18. mai 2020:

«Som nevnt ovenfor, medfører brevene behov for ytterligere avklaringer, og vi ber i den forbindelse om avklaring av følgende forhold:

- I hvilken grad SKD sin vurdering om at Gramo-vederlaget ikke skal være å anse som omsetning, også vil gjelde for andre typer rettighetsvederlag som Organisasjonene oppkrever på vegne av rettighetshavere (se nærmere i punkt 3 under)?
- Dersom vederlaget som Organisasjonene oppkrever skal anses som omsetning, hvordan skal da oppkrevingen av avgiften håndteres i praksis (se nærmere punkt 4 under)?
- Hvilken betydning vil inntekter som rettighetshaverne får som ikke skal anses å være omsetning, ha for rettighetshavernes fradragsrett for merverdiavgift (se nærmere punkt 5 under)?»

Når det gjelder første punkt, vil vi bemerke at "Gramo-vederlaget" som nevnt må ses som vederlag på linje for betaling for bruk av rettigheter basert på avtale. Når det gjelder annet punkt, dvs. hvordan oppkrevingen skal skje hvis rettighetene anses omsatt, foreslår dere, som vi kommer tilbake til, en nærmere beskrevet ordning hvor organisasjonene behandles som egne omsetningsledd. Våre hovedsynspunkter er som følger:

3. Skattedirektoratets hovedsynspunkter

Skattedirektoratets hovedsynspunkter knyttet til de forelagte spørsmål er som følger:

- Betaling for bruk av lydopptak som ledd i ordningen med *tvangslisens*, som forvaltes av Gramo, er vederlag for tjenester, med den virkning at rettighetene er *omsatt*, se pkt. 4.
- Betaling for bruk av lydopptak til rettighetshavere som ledd i *annen kollektiv rettighetsforvaltning*, utøvd av Norwaco, IFPI og TONO, er også vederlag for tjenester, med den virkning at rettighetene anses *omsatt*, se pkt. 5.
- Deres spørsmål om fradragsrett, som forutsetter at aktuelle betalinger ikke innebærer omsetning, faller dermed bort, se pkt. 6.
- Merverdiavgifts- og regnskapslovgivningen gir ikke adgang til å behandle de aktuelle rettigheter som omsatt av organisasjonene, slik det foreslås. Skattedirektoratet vil imidlertid ta initiativ til å undersøke mulige løsninger, se pkt. 7.

4. Tvangslisens

Skattedirektoratet er etter fornyet gjennomgang kommet til at vårt opprinnelige syn, uttrykt i vår uttalelse til Finansdepartementet av 26. juni 2019, fastholdes, dvs. at bruk av lydopptak mot tvangslisens innebærer levering mot vederlag og dermed omsetning av tjenester.

Omsetning er i mval. § 1-3 første ledd bokstav a definert som «levering av varer og tjenester mot vederlag». Bruk av lydopptak, som f.eks. hvor et kjøpesenter avspiller musikk, må innebære leverte tjenester, jf. vårt tidligere brev til departementet, pkt. 5.1. I uttrykket «mot vederlag» ligger videre et krav om *sammenheng* mellom leveringen og den aktuelle betaling, her den aktuelle tvangslisens som Gramo krever inn fra brukerne og som blir utbetalt til rettighetshaver, typisk et plateselskap.

Skattedirektoratet har vært i tvil om kravet om sammenheng er oppfylt i det foreliggende tilfelle, sett bl.a. i lys av at rettspraksis ofte uttrykker dette som et krav om «gjensidig bebyrdende avtale», se Rt.2008.738 (P4) pkt. 34, Utv.2014.839 (Vestviken) og HR-2019-273-A (Det Norske Travelskap). Utbetalingen av tvangslisens bygger ikke på avtale mellom bruker og rettighetshaver, men på åndsverkloven § 21. Hertil kommer at at "leverandøren", f.eks. et plateselskap, på "leveringstidspunktet", dvs. idet musikk avspilles, ikke er kjent med bruken av egne rettigheter, herunder hvilken rettighet, tid, sted eller omfang, ei heller hvem som er bruker.

Dette fraværet av "direkteforhold" mellom brukerne og rettighetshaverne ble nærmere forklart av Gramo i vårt møte 5. februar. Det ble bl.a. opplyst at det kan ta inntil fire år å foreta en eksakt fordeling av pengene til rettighetshaverne. Hertil kommer at omtrent en tidel av midlene må fordeles som kollektive midler da rettighetshaver stadig er ukjent. Gramo krever opp tvangslisens for ca. 28.300 aktører fra ca. 16.500 brukere. I deres brev av 19. november 2020 er det for øvrig belyst hvordan fraværet av "direkteforhold" også gjør seg gjeldende for andre typer rettighetsforvaltning enn tvangslisens. På denne bakgrunn uttrykte vi i ovennevnte brev til Gramo av 27. februar 2020 at de utbetalinger som foreningen foretar som ledd i tvangslisensordningen ikke kan ses som vederlag for leverte tjenester.

Skattedirektoratet er imidlertid etter fornyet vurdering kommet til at at disse sider ved ordningen ikke i seg selv kan være til hinder for at de aktuelle lydopptak er å anse omsatt. *Avtale* er ikke et absolutt vilkår for omsetning, se Utv.2013.1968 (Studentenes Hus Nydalen), Ot. prp. nr. 2 (2000-2001) s. 226 og Ot. prp. nr. 1 (2003-2004) s. 122 og Gjems-Onstad, Kildal, Dyrnes og Mikkelsen, *Lærebok i merverdiavgift* (5. utgave 2017) s. 90. I praksis er videre bl.a. ekspropriasjon ansett som omsetning, slik også lovpålagte leveranser av kraft fra vassdragsutbygger til kommuner, se Merverdiavgiftshåndboken (17. utgave 2021) kap. 1–3.2.1. Vi kan heller ikke se at det som er opplyst om fraværet av "direkteforhold" kan være til hinder for at rettighetene anses omsatt, herunder innslaget av sjablongberegninger og den avstand i tid som foreligger mellom bruk og frem til tvangslisens er utbetalt. Avgjørende må være at det stadig foreligger en utvilsom sammenheng mellom utbetalingene og det forhold at rettighetene brukes av andre. Vår konklusjon er at utbetalingene av tvangslisens innebærer omsetning, jf. mval. § 1-3 første ledd bokstav a.

5. Avtalelisens mv.

I deres brev av 18. mai 2020 reises spørsmål om standpunktet uttrykt i vårt brev til Gramo av 27. februar 2020 om tvangslisens også gjelder for "andre typer rettighetsvederlag", som kan handle om f.eks. komposisjoner, tekster og musikkopptak. I pkt. 2.1, 2.2 og 2.3 beskriver dere først foreningene Norwaco, TONO og IFPI og deres funksjoner knyttet til kollektiv rettighetsforvaltning. I pkt. 3 gis en oppsummering av skattemyndighetenes syn i pkt. 3.1, etterfulgt av en beskrivelse av de ulike typer rettighetsvederlag i pkt. 3.2. Som nevnt har dere videre i brev 20. november 2020 utdypet nærmere hvordan de ulike typer rettighetsvederlag administreres og beregnes av foreningene.

I pkt. 3.3 argumenterer dere så for at disse vederlag ikke kan innebære *omsetning*. Dere viser til vårt brev til Gramo av 27. februar 2020, hvor Skattedirektoratet som nevnt ga uttrykk for at tvangslisens ikke utgjør "vederlag", og dere peker på at de kollektive ordninger har mange av de samme trekk som tvangslisensordningen. Som nevnt i pkt. 4 har vi på dette punkt falt tilbake på vårt opprinnelige standpunkt. Fra deres pkt. 3.3 hitsettes:

«Dersom vi legger til grunn SKD's seneste uttalelse om at Gramo-vederlaget [tvangslisens, vår merkn.] ikke skal anses som omsetning i merverdiavgiftslovens forstand, vil vi anta at vederlag som Norwaco oppkrever i medhold av åvl § 21 [avtalelisens, vår merkn.] også vil måtte vurderes på samme måte som Gramo-vederlaget. Dette fordi vederlaget oppkreves etter samme hjemmelsgrunnlag som Gramo-vederlaget for tvangslisens og de samme hensynene som SKD har lagt til grunn i brev av 27. februar 2020 til Gramo gjør seg gjeldende. Dette innebærer i tilfelle at vederlaget ikke vil anses som omsetning for rettighetshaverne, og ikke skal tillegges merverdiavgift ved oppkreving. Når det gjelder andre rettighetsvederlag som oppkreves kollektivt, baseres disse på utnyttelse av rettighetshavernes enerett. Selv om hjemmelsgrunnlaget er noe annerledes enn for tvangslisenstilfellene, er det også flere likhetstrekk.

- Avtale om bruk av rettigheter inngås kollektivt, det vil si at brukeren gis tilgang til å benytte rettigheter til en ubegrenset krets, eller nærmere begrenset krets, av rettighetshavere innenfor et eller flere rettighetsområder.
- Rettighetene er gjerne satt sammen som en «bundle of rights» ved omsetning til brukeren.
- Brukeren betaler gjerne et vederlag basert på sjablonger eller avtalevilkår ut i fra en antatt samlet bruk.
- Når levering skjer er rettighetshaverne verken kjent med tid eller sted for bruken, ei heller omfanget, eller hvem som er bruker. Som eksempel, vil en komponist eller en tekstforfatter som inngår avtale med TONO som igjen har inngått avtale med et serveringssted, ikke ha noen kjennskap til bruken eller omfanget av denne. Det samme vil eksempelvis være tilfelle når Norwaco inngår avtaler med TV-distributører med avtalelisensvirkning med virkning for alle Opphavsrettslige og Nærstående rettigheter.
- Avregning overfor den enkelte rettighetshaver er normalt basert på beregninger eller statistikk over antatt bruk, og det er ikke et direkteforhold mellom bruken av en enkelt rettighet og vederlaget som utbetales til den konkrete rettighetshaver. Enkelte kringkastingsavtaler avregnes imidlertid etter direkte etter bruk.
- For vederlag basert på avtalelisens, vil også vederlaget som betales av brukerne omfatte vederlag til en udefinert krets av rettighetshavere som ikke er del av avtalen som er inngått med rettighetsorganisasjonen.

En gjennomgang av praksis viser også at Organisasjonene håndterer avgiftsbehandlingen av slike vederlag på ulik måte (se punkt 2 over).

Basert på SKD sin seneste uttalelse om Gramo-vederlaget, har vi problemer med å se hvor skillelinjen skal gå mht. hva som er omsetning etter merverdiavgiftsloven. Organisasjonene er avhengige av en klargjøring av disse forhold, og ber SKD redegjøre for sitt syn på hvordan andre kollektivt oppkrevede rettighetsvederlag enn Gramovederlaget, skal klassifiseres».

Skattedirektoratet vil først presisere at vi kun tar stilling til spørsmålet om *omsetning*. Spørsmålet om den enkelte rettighet som forvaltes etter sin art er avgiftspliktig, faller utenfor. For fonogrammer (lydopptak) har vi som nevnt i vår uttalelse av 26. juni 2019 til departementet uttrykt at dette er avgiftspliktige tjenester. I deres brev pkt. 2.1 opplyses videre at Norwaco bl.a. forvalter ordningen med kompensasjon for privatkopiering. Så langt vi kan se reises ingen spørsmål spesifikt knyttet til dette, se pkt. 3.2 og 3.3 i deres brev. Den avgiftsrettslige betydning av ordningen vil derfor ikke bli kommentert her.

Avtalelisens er en ordning hjemlet i åndsverkloven, som innebærer at en avtale som inngås mellom en bruker og en organisasjon som representerer en vesentlig andel av de verk som brukes på det aktuelle området, også får virkning for utenforstående rettighetshavere som ikke representeres direkte av organisasjonen. En slik rettighetshaver blir bundet av avtalens vilkår mot at vedkommende får ta del i de vederlagsmidler og andre goder som utdeles i medhold av avtalen, se åvl. § 64. Dette forutsetter at brukeren har inngått avtale med en organisasjon godkjent av Kulturdepartementet, se åvl. § 63 tredje ledd. TONO og Norwaco har slik

godkjenning, skjønt det opplyses at TONO ikke bruker ordningen. Det opplyses videre i deres brev pkt. 3.2.2 at Norwaco har avtalelisens for «TV-bruk» (§ 57), bruk i undervisning (§ 46) og såkalt generell avtalelisens (§ 63).

Skattedirektoratet anser som nevnt i pkt. 4 at bruk av lydopptak mot *tvangslisens* innebærer omsetning. De særlige trekk ved de andre ordningene, herunder det kollektive preg, fraværet av direkteforhold mellom rettighetshaveren og brukeren, bryter etter vårt syn ikke den nødvendige sammenheng mellom betaling og tjeneste. Vår oppfatning er at det som er uttrykt ovenfor om tvangslisens derfor i det store og hele må gjelde tilsvarende for avtalelisens og for vederlag basert på andre kollektive avtaler. At salg av rettigheter nødvendigvis må skje i form av «bundle of rights», og at utbetalingen skjer i form av avregninger, som ikke eksakt spesifiserer de enkelte rettighetslementer, i noen tilfeller basert på statistikk, må anses som praktisk nødvendig i lys av hvordan kollektiv rettighetsforvaltning utøves. Avgjørende må etter vårt syn være at foreningenes utbetalinger til rettighetshaverne åpenbart har sin bakgrunn i at andre utnytter deres rettigheter, og at den nødvendige kobling mellom utbetaling og leverte tjenester dermed er til stede. Vår konklusjon er da at bruk av lydopptak under ordningen med avtalelisens og de øvrige tilfeller av kollektiv forvaltning innebærer omsetning etter mval. §§ 1-3 første ledd bokstav a.

6. Rettighetshavernes fradragsrett

I deres brev fremmes en rekke synspunkter knyttet til rettighetshavernes fradragsrett for det tilfelle at utbetalingene av tvangslisens og de øvrige omtalte utbetalinger, ikke er "vederlag". Siden vi legger det motsatte syn til grunn, er det unødvendig å gå nærmere inn på dette.

7. Forslag til særlig ordning

7.1. Om forslaget

Deres forslag går ut på at organisasjonene, selv om de rettslig sett ikke omsetter de aktuelle rettigheter selv, behandles som egne omsetningsledd i relasjon til bokføringsreglene. Dette betyr i så fall, som beskrevet nedenfor, at faktureringen innrettes slik at rettighetshaverne fakturerer organisasjonen som om de leverte dem tjenester, mens organisasjonene på sin side fakturerer brukerne som om tjenestene leveres videre til dem. Fra deres brev hitsettes:

«4.1 Utfordringene ved oppkreving av merverdiavgift på vegne av rettighetshavere

Dersom kollektive oppkrevde rettighetsvederlag skal anses som omsetning for rettighetshaverne, er det store utfordringer knyttet til hvordan et slikt vederlag skal kunne oppkreves med merverdiavgift på av Organisasjonene i henhold til dagens regelverk.

All omsetning som skjer av Organisasjonene skjer på vegne av rettighetshaverne. Etter gjeldende bokførings- og merverdiavgiftsregelverk vil oppkreving av eventuell merverdiavgift da måtte skje i rettighetshavers navn. Det vil si at merverdiavgiften vil måtte oppkreves basert på rettighetshavers merverdiavgiftsregistrering og organisasjonsnummer, og basert på rettighetshavers avgiftsstatus. Rettighetshaveren som Organisasjonene oppkrever vederlag på vegne av vil ha ulik avgiftsstatus:

- TONO oppkrever i stor grad vederlag på vegne av komponister og tekstforfattere, som vil være omfattet av avgiftsunntaket i mval. § 3-7, 4. ledd som unntar merverdiavgift på opphaverens omsetning av egne kunstverk og opphavsrett til egne litterære og kunstneriske verk. Deler av vederlaget TONO oppkrever går imidlertid til musikkforlag mv. som ikke omfattes av avgiftsunntaket, og hvor omsetningen som utgangspunkt er avgiftspliktig.

- Norwaco oppkrever vederlag for en rekke ulike rettighetshavere som dels vil være å anse som opphaverens egen omsetning av opphavsrett som er omfattet av avgiftsunntaket i mval. § 3-7, 4. ledd, og som dels vil være overdratte Opphavsrettigheter som omsettes fra næringsdrivende som i utgangspunktet er avgiftspliktige, og dels Nærstående rettigheter til næringsdrivende utøvere og produsenter som i utgangspunktet er avgiftspliktige, eller nærstående rettighetshavere, da særlig utøvere, som ikke er avgiftspliktige grunnet omsetning under avgiftsgrensen.
- IFPI oppkrever hovedsakelig vederlag for Nærstående rettigheter til produsenter som i utgangspunktet er avgiftspliktige, men også i noen grad for utøvere som kan være avgiftspliktige eller ikke.»

Etter å ha illustrert dette med en figur peker dere på problemene med å oppfylle bokføringsregelverket ved kollektiv rettighetsforvaltning, bl.a. ved at det ved selve bruken er uavklart hvem som leverer tjenester og hvilke tjenester (rettigheter) det betales for, og om tjenestene er avgiftspliktige eller ikke:

«For Organisasjonene vil det imidlertid ved oppkreving av kollektive rettighetsvederlag hvor vederlaget ikke knytter seg til utnyttelsen enkelt og identifiserte opphavsrettigheter, være helt umulig å oppkreve vederlag med tillegg av merverdiavgift i overensstemmelse med merverdiavgifts og bokføringsregelverket.

For å bruke TONO som eksempel, vil det ved fakturering av vederlag til et serveringssted som benytter bakgrunnsmusikk ikke være mulig å identifisere hvilke rettigheter som oppkreves på vegne av avgiftspliktige musikkforlag og fakturere disse rettighetene i musikkforlagenes navn og med musikkforlagenes organisasjonsnummer. Tilsvarende vil Norwaco ved fakturering av vederlag til en TV-distributør ikke ha mulighet til å identifisere eller skille ut vederlag for de rettigheter som gjelder avgiftspliktige tjenester i form av ervervede Opphavsrettigheter eller Nærstående rettigheter, og identifisere den enkelte rettighetshaver i salgsdokumentet.»

For å avhjelpe dette foreslås det en ordning hvor den aktuelle forening fakturerer brukerne som om den leverer avgiftspliktige tjenester til dem, mens rettighetshavers faktura først utstedes når det er på det rene hvilket vederlag vedkommende skal ha:

«4.2 Forslag til praktisk modell for oppkreving av merverdiavgift på vederlag som anses som omsetning

Organisasjonene og Gramo hadde som utgangspunkt foreslått en annen løsning overfor SKD, hvor Organisasjonene og Gramo skulle kunne oppkreve merverdiavgift på hele rettighetsvederlaget, og vi ber SKD vurdere denne løsningen på nytt. Om ikke annet, bør modellen kunne anvendes for de type vederlag som anses å klassifiseres som omsetning etter merverdiavgiftsloven.

- Slik vi ser det er eneste mulighet for å kunne gjennomføre et avgiftsoppgjør i tråd med hensynene bak regelverket at Organisasjonene får aksept fra myndighetene for å gjennomføre et avgiftsoppgjør som om Organisasjonene omsetter rettighetene i eget navn.
- Dette vil måtte innebære at Organisasjonene registrerer seg for merverdiavgift og utsteder faktura med eget organisasjonsnummer og mva ved oppkreving av rettighetsvederlaget. Samtidig må Organisasjonene ved viderefordeling av vederlaget til rettighetshaver kunne utstede faktura på vegne av rettighetshaverne på det vederlaget rettighetshaver skal ha basert på rettighetshavers avgiftsstatus og med Organisasjonene som motpart. Dette sikrer riktig avgiftsbehandling i relasjon til rettighetshavere og korrekt avgiftsoppgjør med utgående og inngående merverdiavgift. Organisasjonene vil videre gjennomføre avgiftsoppgjør på vanlig måte, og innbetale overskytende merverdiavgift til myndighetene.
- Med en slik ordning vil Organisasjonene kunne gjennomføre et avgiftsoppgjør i tråd med prinsippene i merverdiavgiftsloven. Avgiftsbehandlingen blir i tillegg korrekt overfor næringsdrivende rettighetshaverne som får oppkrevd merverdiavgift på sitt vederlag, og overfor myndighetene som får innbetalt merverdiavgift på merverdien som ligger igjen hos Organisasjonene og av oppkrevd vederlag som sendes videre til ikke avgiftspliktige rettighetshavere.»

Også her illustreres ordningen med en figur, hvoretter dere avslutningsvis ber om vår tilbakemelding på om en slik faktureringsmodell kan anvendes av Organisasjonene.

7.2. Skattedirektoratets kommentar til forslaget

Slik vi ser det åpner ikke gjeldende bokføringsregler for en modell som foreslått. Salgsdokument kan som utgangspunkt bare utstedes av den som *leverer* varer og tjenester. I det foreliggende tilfelle er det ikke foreningene, men rettighetshaverne, som leverer tjenester direkte til brukerne. Bokføringsreglenes unntak om "kjøperfakturering" i bokføringsforskriften av § 5-2-1 annet ledd bokstav e vil antagelig ikke fullt ut løse de praktiske utfordringene med fakturering i disse tilfellene. Vi antar forøvrig at hjemmelen for dispensasjon i § 5-1-8 knyttet til salgsdokumentets innhold heller ikke er relevant,

For ordens skyld peker vi på at Brukerdialog Innland i en uttalelse av 10. april 2019 til TONO har åpnet for at foreningen kan utstede faktura på vegne av rettighetshaverne etter ovennevnte bestemmelse om "kjøperfakturering" i bokføringsforskriften. Det tas i brevet ikke stilling til innsenderens forslag om at TONO også "fakturerer alle kunder på vegne av alle rettighetshaverne med utgående mva". I brevet opplyses for øvrig at TONO ikke har vært ansett som næringsdrivende. Brevet tar således ikke stilling til det forslag som nå foreligger.

Skattedirektoratet vil ta initiativ til å få utredet om det er mulig å etablere ordninger for å avhjelpe det problem dere beskriver med fakturering av denne type "hypotetiske leveringer". Foruten et unntak fra kravene i forskriften §§ 5-2-2 flg. om tidspunktet for utstedelse av salgsdokument, kan det også vurderes eventuelle andre regeljusteringer. Bransjen vil bli nærmere orientert om dette når et standpunkt er tatt.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelse i saken.

Med hilsen

Maj Hines
underdirektør
Juridisk avdeling, Næring, Merverdiavgift
Skattedirektoratet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.